

INFORME

Radiografia de la desinformació a la campanya del 12M

Estadístiques dels *fact-checks* de la campanya
electoral de les eleccions al Parlament de Catalunya

12 de maig del 2024

Taula de continguts

Introducció	3
Resum executiu	5
Metodologia	6
Mostra d'afirmacions seleccionades	9
Verdictes de les verificacions	12
Anàlisi qualitativa de les narratives dels partits	16
Conclusions	25

Introducció

En campanya electoral, la desinformació es multiplica. Des de dades econòmiques descontextualitzades fins a discursos d'odi, les falsedats i les mitges veritats es colen a debats en *prime time*, entrevistes i mítings. Com ja vam fer per a les eleccions municipals barcelonines del 2023, **Verificat ha recopilat en aquest informe la desinformació difosa durant la campanya de les eleccions al Parlament de Catalunya del 12 de maig de 2024.**

El present informe és una **radiografia del discurs polític de les vuit candidatures** amb representació parlamentària des de l'enfocament del *fact-checking*, una activitat periodística que es duu a terme des de principis de la dècada dels 2000. Verificat va néixer el 2019 per lluitar contra la desinformació des del periodisme i l'educació i contribuir a un debat polític més rigorós i democràtic a Catalunya amb una visió crítica.

Aquest informe té per objectiu combatre la percepció que “tots els polítics menteixen per igual”: no només no és així en termes numèrics, sinó que tampoc no és cert si n'analitzem l'impacte o, fins i tot, les implicacions polítiques i socials. En aquesta edició, hem incorporat una anàlisi qualitativa on aprofundim en tres dels temes més repetits, o més representatius, de cada candidatura.

Tot i el seu esforç per contribuir a un debat més honest, el *fact-checking* polític encara té molt camí per recórrer. El nostre principal objectiu és millorar l'impacte de les verificacions perquè, si bé **una informació imprecisa pronunciada en un debat electoral en horari de màxima audiència arriba a centenars de milers d'espectadors**, una verificació difícilment aconsegueix arribar al mateix nombre de persones.

Dues setmanes abans de l'inici oficial de la campanya, Verificat va publicar [Catalunya en dades](#), un portal que ofereix informació contrastada i actualitzada amb l'objectiu de convertir-se en una eina contra la propagació de desinformació durant els períodes electorals. El portal està organitzat al voltant de les principals preocupacions de la ciutadania catalana, segons el darrer baròmetre del Centre d'Estudis d'Opinió: emergència climàtica i món rural (inclosa la sequera i les subseqüents restriccions), economia, gestió pública, relacions entre Catalunya i Espanya i migració.

Des de la convocatòria d'eleccions, hem revisat 925 declaracions verificables procedents d'entrevistes, debats i mítings i hem publicat 44 [verificacions al nostre portal](#). A través

del nostre [compte d'X \(Twitter\)](#), hem verificat en directe els debats de RAC1-La Vanguardia, RTVE, La Sexta i 3Cat.

Aquest informe és una mostra del treball de *fact-checking* elaborat durant la campanya electoral. Per assegurar una igual representativitat de totes les formacions polítiques, per a l'anàlisi quantitativa s'ha treballat amb una mostra limitada: el **debat de RAC1 amb La Vanguardia**, el de **3Cat**, les entrevistes emeses al programa **Els Matins de TV3** i les d'**El Matí de Catalunya Ràdio** de tots els candidats i candidates de les formacions amb representació parlamentària.

L'informe analitza com els candidats i candidates han utilitzat les dades i les informacions factuais, però en cap cas avalua la qualitat de les propostes ni dels programes electorals. La nostra feina es limita a verificar si les declaracions dels candidats i candidates són correctes, d'acord amb les fonts de qualitat. Entenem, però, que la política va molt més enllà i que la totalitat del debat polític no se sustenta únicament en les dades.

Resum executiu

- **S'han analitzat 224 afirmacions** verificables dels debats de 3Cat i RAC1-La Vanguardia i de les entrevistes a Els Matins de TV3 i El Matí de Catalunya Ràdio.
- D'aquestes, **el 60% eren certes**. Concretament, 135 coincidien amb les fonts oficials i de referència comprovades.
- **En canvi, el 40% de les afirmacions verificades (un total de 89) són imprecises**, és a dir, veritats a mitges, enganyoses, falses, amb manca de context o no comprovables amb la informació disponible.
- D'aquestes 89 afirmacions imprecises, 18 són falses (20%), 31 són enganyoses (35%), 11 són veritats a mitges (12%), 21 manquen de context –veredicte “t’ho expliquem”– (24%). Només 8 han estat catalogades “no comprovables” (9%).
- **Vox** és la candidatura que més desinformació ha difós: **el 64% de les seves afirmacions han estat falses, enganyoses o els ha mancat context**. Concretament, Ignacio Garriga ha propagat 16 afirmacions falses i 11 d'enganyoses. Només el 36% de les seves afirmacions han resultat certes.
- Després de **Vox** (36), els partits amb més imprecisions han estat el **PP** (17) i **Comuns Sumar** (12). En termes relatius, l'ordre és el mateix: Vox (64%), PP (61%) i Comuns Sumar (48%).
- La candidatura que menys imprecisions ha registrat és el **PSC** (2), seguit de prop per la **CUP** (4) i **Cs** (4). En termes relatius, ho són el PSC (10%), la CUP (17%) i ERC (18%).
- La diferència d'estils de retòrica ha fet que haguem verificat un nombre diferent d'afirmacions de cada candidatura. Hem identificat 56 *claims* verificables de Garriga (Vox) i 45 d'Aragonès (ERC) però, en canvi, només 12 de Carrizosa (Cs) i 14 dels candidats de Junts+, Puigdemont i Rull, conjuntament.
- Per emissió, s'han verificat 76 afirmacions procedents de les entrevistes a Els Matins de TV3, 66 al debat de 3Cat, 53 al debat de RAC1-La Vanguardia i 29 a les entrevistes d'El Matí de Catalunya Ràdio.

Metodologia

Selecció de la mostra d'afirmacions

Per a dur a terme aquest informe s'han seleccionat totes les afirmacions verificables (també anomenades *claims*) pronunciades per les persones candidates a presidir la Generalitat de Catalunya de les vuit candidatures amb presència al Parlament de Catalunya: **Salvador Illa** (Partit dels Socialistes de Catalunya - PSC), **Pere Aragonès** (Esquerra Republicana de Catalunya - ERC), **Carles Puigdemont** (Junts + Puigdemont per Catalunya - Junts+), **Ignacio Garriga** (Vox), **Laia Estrada** (Candidatura d'Unitat Popular - CUP), **Jéssica Albiach** (Comuns Sumar), **Carlos Carrizosa** (Ciutadans - Cs) i **Alejandro Fernández** (Partit Popular - PP). Com que Carles Puigdemont no ha pogut assistir als debats televisius, s'han incorporat a la mostra les afirmacions de **Josep Rull**, qui el va substituir en aquestes emissions.

Amb l'objectiu d'assegurar una igual representativitat de totes les formacions polítiques, s'ha treballat amb una mostra limitada. En total, s'han analitzat les següents 18 emissions:

- Debat a RAC1 i *La Vanguardia* (divendres 26 d'abril)
- Debat a 3Cat (TV3 / *Catalunya Ràdio*) (dimarts 7 de maig)
- Entrevistes als candidats i candidates al programa *Els Matins* de TV3
- Entrevistes als candidats i candidates al programa *El Matí de Catalunya Ràdio*

La selecció de la mostra de *claims* s'ha fet a través del visionament i l'escolta dels debats i les entrevistes. L'equip de *fact-checkers* de Verificat ha anotat totes les declaracions verificables i, a continuació, les ha verificat d'acord amb la [metodologia](#), validada per la [International Fact-checking Network \(IFCN\)](#).

Verificació de les afirmacions

Totes les verificacions s'han dut a terme d'acord amb la [metodologia de Verificat](#). És una metodologia neutral, imparcial i apartidista avalada per la [International Fact-checking Network \(IFCN\)](#) i la [European Standard Fact-Checking Network \(EFCSN\)](#). Un cop seleccionada la declaració verificable, la sotmetem al següent procediment:

1. **Preguntem** a la font original en què es basa per fer aquesta afirmació, en cas que no quedi clar a la mateixa declaració. En el cas de les verificacions en viu, ens hem basat en entrevistes anteriors o amb les dades prèviament treballades i contrastades del portal [Catalunya en dades](#) i fonts oficials.
2. **Consultem** fonts i bases de dades oficials.
3. **Contrastem** amb fonts acadèmiques, tècniques i especialitzades.
4. **Contextualitzem** la informació, si cal, amb investigadors de referència en el seu àmbit. Totes les verificacions compten, com a mínim amb dues (i si és possible, més) fonts d'informació, excepte en els casos en què només existeix una única font rellevant d'informació.
5. **Qualifiquem** l'afirmació amb les següents etiquetes:

VERTADER	Es reafirma la declaració un cop consultades les fonts. Durant la campanya, hem considerat vertaderes les dades publicades per mitjans de comunicació, sempre que aquests citin fonts de referència.
VERITAT A MITGES	El gruix de la informació és correcte, però obvia detalls contextuais rellevants de manera que pot induir a una interpretació errònia de la realitat.
ENGANYÓS	Conté alguna informació verídica, però amaga fets rellevants. Les dades són insuficients per comunicar la realitat o la manipulen.
FALS	Les fonts oficials i les investigacions no avalen l'afirmació.
T'HO EXPLIQUEM	En casos en què no s'extreu un veredict, però s'aporten dades i context complementari per entendre millor el tema.
NO COMPROVABLE	Les dades oficials disponibles o les investigacions realitzades no són suficients per demostrar si és vertader o fals, ni la font de la informació no ofereix dades consistents que donin suport a la seva declaració. També s'han considerat no comprovables aquelles informacions que, per la seva alta complexitat, no s'han pogut verificar amb els mitjans dels quals disposa Verificat.

La decisió es pren amb el consens d'almenys quatre periodistes especialitzats en l'àmbit polític. Tenim una política de rectificacions oberta, cosa que permet a l'audiència enviar-nos dades que complementin i, fins i tot, que modifiquin la verificació. Un cop rebem les dades, les analitzem i valorem per avaluar-ne la rellevància i metodologia i, en cas necessari, fem una correcció, també consensuada per quatre periodistes. Al llarg de la campanya, només s'han modificat dos veredictes després de publicar-los: una verificació a Josep Rull (Junts+) i una a Pere Aragonès (ERC).

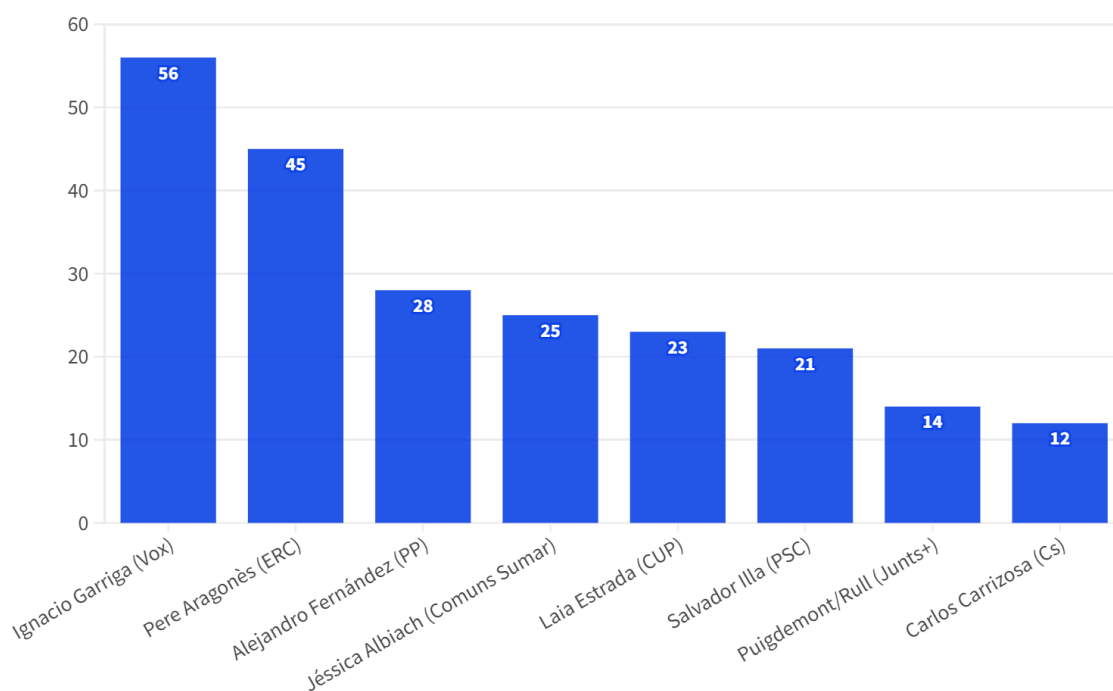
Mostra d'afirmacions seleccionades

En total, s'han identificat **224 afirmacions verificables** entre els discursos de les persones candidates als 18 documents audiovisuals analitzats. El 100% han estat verificades. **La diferència d'estils retòrics de cadascú ha fet que s'hagi identificat un nombre desigual d'afirmacions verificables** en cada cas. Hi ha qui s'ha centrat més a destacar dades de gestió o indicadors econòmics, mediambientals o socials, i qui ha tingut un discurs més ambigu, centrat en idees més abstractes, crítiques i promeses, però poc basat en dades.

Candidatura	Afirmacions verificades
Ignacio Garriga (VOX)	56
Pere Aragonès (ERC)	45
Alejandro Fernández (PP)	28
Jéssica Albiach (Comuns Sumar)	25
Laia Estrada (CUP)	23
Salvador Illa (PSC)	21
Puigdemont/Rull (Junts+)	14
Carlos Carrizosa (Cs)	12
TOTAL	224

Afirmacions verificades, per candidatura el 12M

Debats RAC1/La Vanguardia, 3Cat i entrevistes Els Matins de TV3 i El Matí de Catalunya Ràdio

Dades: Verificat

verificat

Classificació per temes de les afirmacions seleccionades

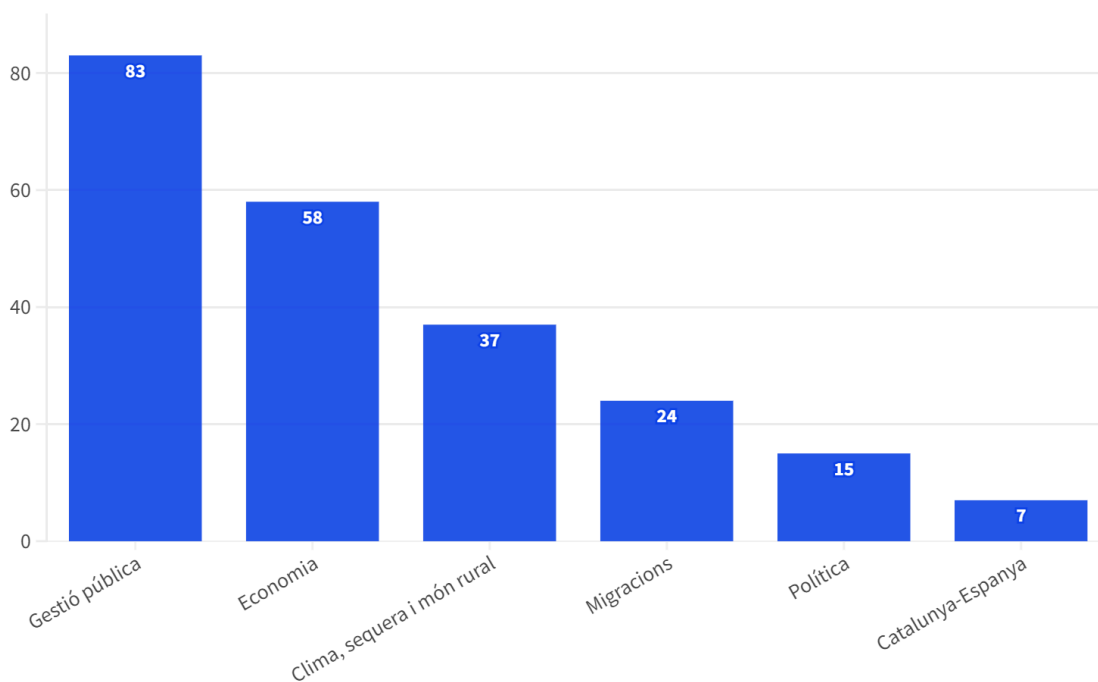
Seguint l'estructura del portal [Catalunya en dades](#), hem classificat totes les afirmacions analitzades en les categories següents: Clima, sequera i món rural; Economia; Gestió pública; Migracions i Relacions Catalunya-Espanya. Alhora, aquesta categorització s'estableix a partir del darrer [Baròmetre d'Opinió Política del CEO](#) (2024). A aquestes cinc categories, n'hem afegit una de política, on s'han inclòs les afirmacions referents als mateixos partits, enquestes o activitat parlamentària de manera excepcional. Per motius de volum, s'han exclòs les afirmacions referents al sentit del vot dels partits a diferents iniciatives presentades al Parlament, al Congrés i als Ajuntaments.

La següent taula mostra el nombre d'afirmacions factuais sobre cada tema que s'han dit durant la campanya en les emissions analitzades.

Tema	Afirmacions verificades
Gestió Pública	83
Economia	58
Clima, sequera i món rural	37
Migracions	24
Política	15
Catalunya - Espanya	7
TOTAL	224

Afirmacions verificades, per tema el 12M

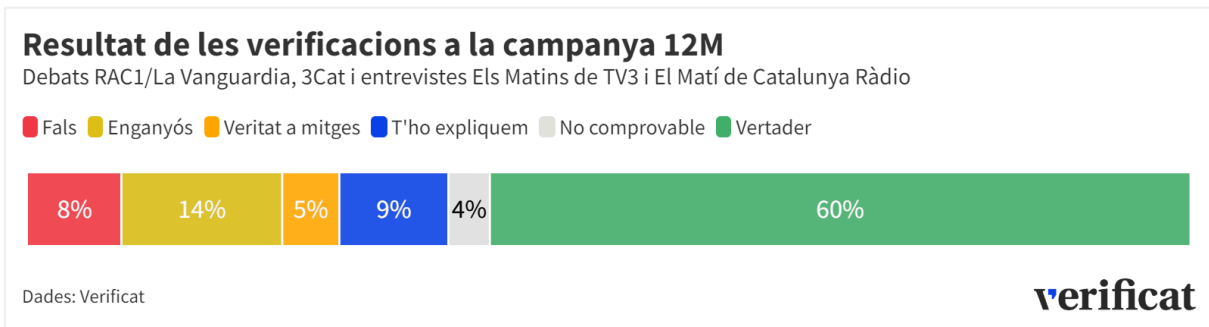
Debats RAC1/La Vanguardia, 3Cat i entrevistes Els Matins de TV3 i El Matí de Catalunya Ràdio

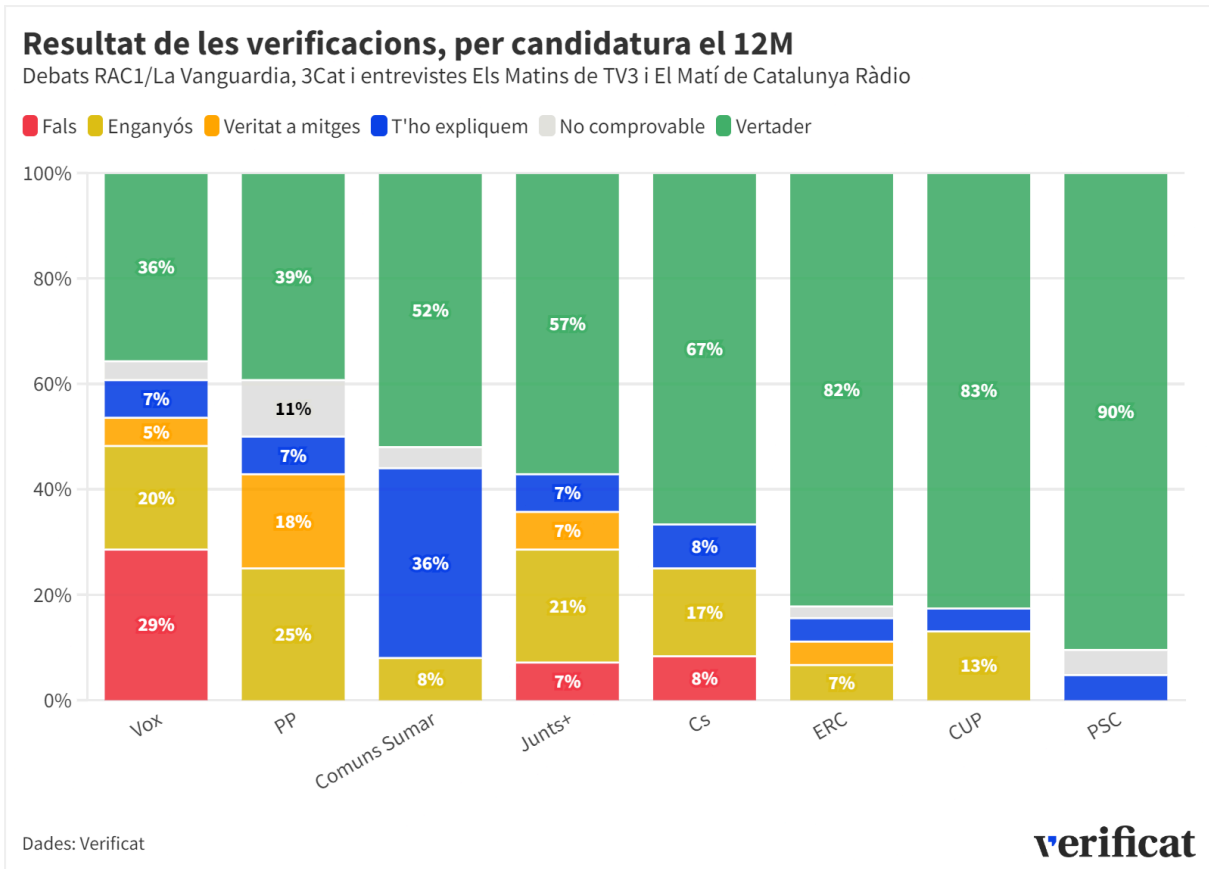
Dades: Verificat

Veredictes de les verificacions

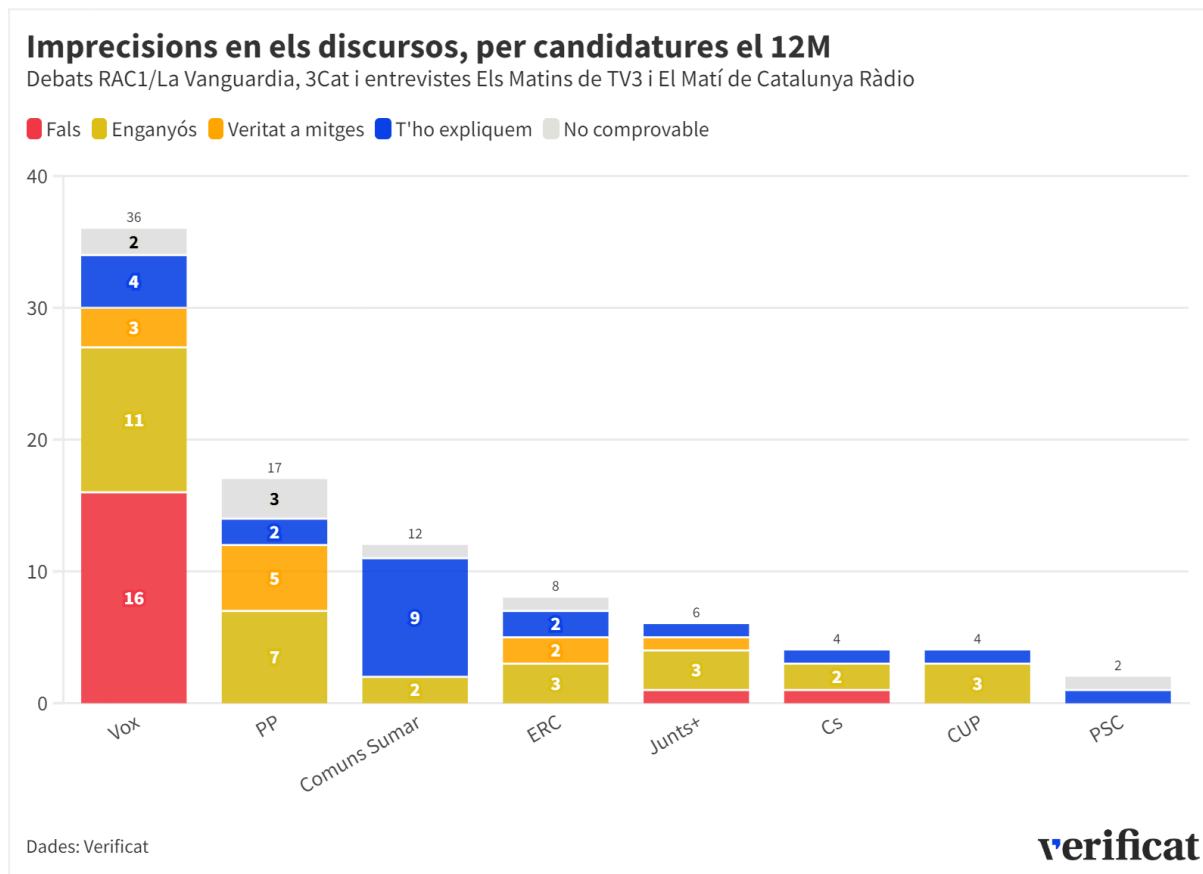
Durant les dues setmanes de campanya electoral s'han verificat **224 afirmacions** entre les entrevistes i els debats seleccionats. De totes aquestes, 135 s'han considerat vertaderes; 31, enganyoses; 18, falses i 11, veritats a mitges. En 8 casos no s'ha pogut arribar a un veredictes per falta de dades que validin o refutin les afirmacions. En 21 casos el veredictes ha estat "T'ho expliquem", on s'ha considerat que a l'afirmació li falta context.

El següent gràfic mostra la proporció de veredictes, segons candidatura:

A continuació es mostren les imprecisions, en xifres absolutes, dels discursos de cada candidatura. S’hi inclouen les afirmacions falses, les enganyoses, les veritats a mitges i aquelles que han rebut un “T’ho expliquem” o que no són comprovables.

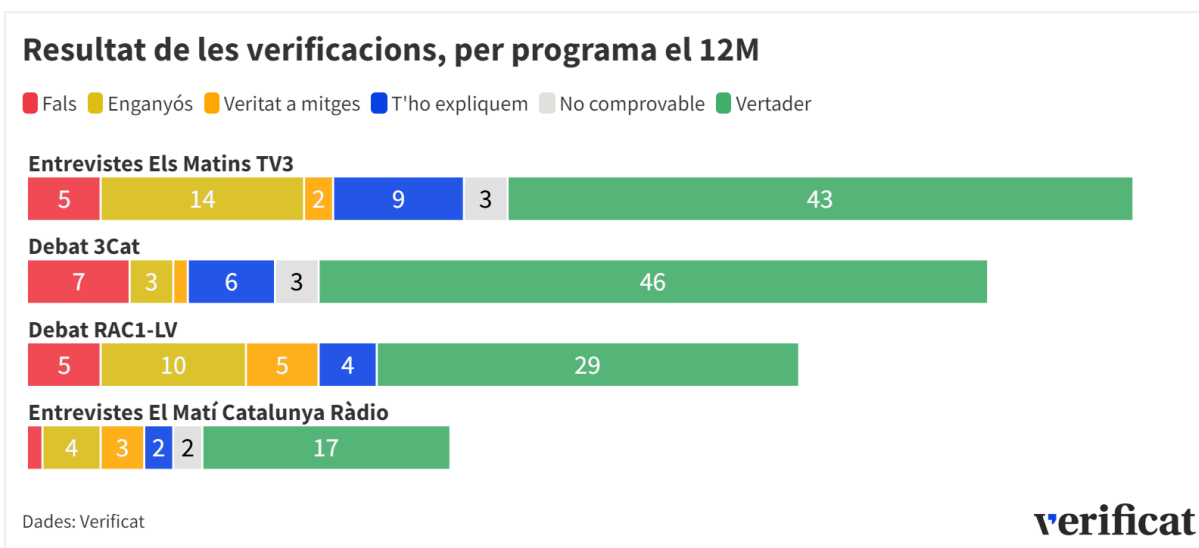

Pel que fa als percentatges, destaca Vox amb 64% d’afirmacions no verdaderes o “imprecises”, seguit del PP (61%) i Comuns Sumar (48%). En canvi, el PSC registra només un 10% de discurs imprecís amb 1 afirmació “no comprovable” i una altra que ha necessitat contextualització.

	FALS	ENGANYÓS	VERITAT A MITGES	VERTADER	T'HO EXPLIQUEM	NO COMPROVABLE	
Jéssica Albiach (Comuns Sumar)	0	2	0	13	9	1	26
Carlos Carrizosa (Cs)	1	2	0	8	1	0	12
Laia Estrada (CUP)	0	3	0	19	1	0	23
Pere Aragonès (ERC)	0	3	2	37	2	1	45
Puigdemont /Rull (Junts+)	1	3	1	8	1	0	14
Alejandro Fernández (PP)	0	7	5	11	2	3	28
Salvador Illa (PSC)	0	0	0	19	1	1	21
Ignacio Garriga (Vox)	16	11	3	20	4	2	56
TOTAL	18	31	11	135	21	8	224

Verificacions per programa

També s'han verificat les afirmacions per tipus d'emissió. On s'ha detectat més desinformació és a les entrevistes d'Els Matins de TV3 amb 33 imprecisions, 24 al debat de RAC 1-La Vanguardia, 20 al debat de 3Cat i 12 a les entrevistes d'El Matí de Catalunya Ràdio.

Anàlisi qualitativa de les narratives dels partits

En l'anàlisi quantitativa de l'apartat anterior, se li ha atorgat el mateix valor numèric a totes les veritats, mitges veritats, enganys i falsedats. L'estadística no discrimina el que podria ser considerat un lapsus d'una dada manipulada, o d'un discurs d'odi basat en dades falses. En política, però, **no tota la desinformació és igual**.

Aquest apartat analitza les narratives basades en informació factual més reproduïdes per cada partit, o les que millor representen el seu discurs. Les cites emprades provenen de declaracions en entrevistes de múltiples mitjans de comunicació i de debats electorals de 3Cat, RAC1-La Vanguardia, RTVE i LaSexta. També s'hi han inclòs discursos en actes de campanya organitzats pels partits, que Verificat també ha seguit. És per això que algunes de les següents afirmacions no s'han tingut en compte per a l'anàlisi quantitativa dels apartats previs.

Anàlisi de narratives

Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)

De líders en educació, a la cua d'Espanya

Fa deu anys, Catalunya érem els líders en educació a Espanya i ara estem a la cua

Acte central a Montmeló (4 de maig)

ENGANYÓS · És cert que Catalunya és la tercera comunitat amb menys puntuació a l'Informe PISA 2022, però mai no ha estat "líder" a Espanya: va ser la novena amb més nota el 2012 i la cinquena el 2015. Això sí, és la segona que més puntuació ha perdut en una dècada. [Llegeix la verificació!](#)

Catalunya no inverteix en renovables

En energies renovables estem a la cua, estem on érem fa 10 anys. Un 15% del mix d'energia de Catalunya és energia renovable

Debat 3Cat (7 de maig)

VERTADER · Només un 15% de l'energia generada a Catalunya el 2023 va procedir de fonts renovables: la segona comunitat per la cua. Fa 10 anys, la proporció era del 21%. En aquesta dècada, som la cinquena comunitat que menys potència ha instal·lat. [Llegeix la verificació!](#)

Les inversions de l'Agència Catalana de l'Aigua

Enmig d'una sequera hi ha hagut nivells d'execució del 22% a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA)

Acte al Col·legi d'Economistes de Catalunya (17 d'abril)

ENGANYÓS · L'execució pressupostària de l'ACA volta el 60% entre 2021 i 2023, tot i que abans era força superior. Eliminant nòmines de personal i despeses corrents (com assegura el PSC que ho ha calculat), l'execució quedaria al 32% el 2023 i mirant únicament les inversions, al 50%. [Llegeix la verificació!](#)

Anàlisi de narratives

Esquerra Republicana de Catalunya

Un 30% més de pressupost aquesta legislatura

Hem incrementat el pressupost de la Generalitat un 30% des de l'inici de la legislatura.

Entrevista a Els Matins de TV3 (8 de maig)

ENGANYÓS · L'increment del 26% només surt si ignorem la inflació que ha viscut Catalunya. En tres anys, els preus de consum han pujat un 13% i la població, un 3%. En realitat, el pressupost per càpita del 2024 és un 8% més gran que el del 2021, a preus constants i tenint en compte la inflació. [Llegeix la verificació!](#)

Més professorat que mai

Tenim més mestres i més professors que mai.

Acte electoral a Lleida (4 de maig)

VERITAT A MITGES · El nombre absolut de docents és el més gran des que tenim dades però, d'acord amb la informació del Departament disponible, les ràtios no són les millors. Avui hi ha 11,9 alumnes per docent a primària i 9,9 a la secundària, quan abans del 2009 eren menors: 10,4 i 9,3, respectivament. [Llegeix la verificació!](#)

Creació d'ocupació "gràcies al govern"

S'han creat més de 300.000 llocs de treball en els darrers 3 anys. 150.000 persones han sortit de les llistes de l'atur gràcies a la feina del govern.

Debat RAC1-La Vanguardia (26 d'abril)

ENGANYÓS · Les dades són correctes, però obvien dos detalls importants: fa tres anys, el 2021, estàvem en plena pandèmia, que va tenir un fort impacte en l'ocupació. Quan va iniciar la legislatura, el mercat de treball no havia recuperat totes les feines perdudes. A més, és enganyós atribuir aquesta millora únicament a la gestió del Govern: la mateixa Generalitat va estimar que els fons NextGeneration crearien 60.000 llocs de feina i altres polítiques, com la reforma laboral, poden haver-hi incidit.

Anàlisi de narratives

Junts + Carles Puigdemont per Catalunya-Junts+

Incompliment d'inversions

Dels 100 euros que diuen que es gastaran amb els catalans, acaben sent 60 i escaig. Cada any. I a Madrid se n'acaben gastant 137. Cada any!

Debat 3Cat (7 de maig)

VERITAT A MITGES · De mitjana (2015-22), l'Estat ha executat el 60% de les inversions pressupostades a Catalunya i el 129% de les de la Comunitat de Madrid. El darrer any disponible, segons [una investigació de l'Ara](#), es va executar el 43% a Catalunya i el 180% a Madrid. [Llegeix la verificació!](#)

Espanya complia més amb Puigdemont de president

El govern que executa més inversions amb Catalunya és el de Rajoy, no el de Sánchez. El 2017 vam superar el 80%; l'any del 'diálogo', no arribem al 40%.

Diari ARA (21 d'abril)

ENGANYÓS · El 2017 va ser l'any en què l'Estat va executar major percentatge de les inversions pressupostades, però també és l'any que menys en va pressupostar. Si mirem els milions d'euros executats, el 2020 i el 2022 queden per sobre, segons Hisenda i l'Ara. [Llegeix la verificació!](#)

Espoli fiscal

No hem sentit el PSC demanar explicacions pels 20.000 milions d'euros que marxen cada any de Catalunya i que no tornen mai més.

Acte electoral al Vallès Oriental (29 d'abril)

T'HO EXPLIQUEM · La Generalitat va calcular que el dèficit de Catalunya amb l'Estat va arribar als 22.000 milions d'euros el 2021. Són els impostos catalans que van a l'Estat i que no es reinverteixen a Catalunya i equivalen al 9,6% del PIB català. Es calcula amb el mètode "flux monetari", que imputa únicament les inversions de l'Estat en territori català, però no inclou les despeses estatals. Altres càlculs apuntarien un dèficit menor. [Llegeix la verificació!](#)

Anàlisi de narratives

Vox

Falsa vinculació entre migració i inseguretat

Catalunya és la regió amb més immigrants il·legals, cosa que ha fet disparar exponencialment la inseguretat.

Debat La Vanguardia-RAC 1 (26 d'abril)

FALS · Hi ha una sobrerrepresentació de persones estrangeres a les estadístiques de detencions i condemnes, però això no implica que hi hagi una relació causal entre el lloc de naixement d'una persona i la probabilitat que delinqueixi. Estudis científics han trobat una major vinculació de la criminalitat amb el nivell socioeconòmic. [Llegeix la verificació!](#)

Persones migrades i ajudes socials

Cal recordar que si avui, de manera prioritària, reben pisos de protecció oficial o rendes garantides a la ciutadana persones que estan en situació irregular, és per culpa d'Aragonès, Illa i Rull.

Debat 3Cat (7 de maig)

FALS · Les úniques ajudes socials bàsiques a les quals tenen accés les persones migrades en situació irregular són la sanitat i l'educació. La Renda Garantida de Ciutadania o l'Ingrés Mínim Vital no estan al seu abast. En tot cas, aquestes ajudes –i la immensa majoria de les existents– s'atorguen en funció dels ingressos, no pas de la nacionalitat de la persona sol·licitant. [Llegeix la verificació!](#)

Catalunya té 15 impostos propis

Per què a Catalunya hem de tenir 15 impostos propis?

Entrevista a Els Matins de TV3 (3 de maig)

ENGANYÓS · Catalunya té actualment 11 impostos propis, després que el Tribunal Constitucional declarés inconstitucionals quatre tributs el 2019 i que el 2023 quatre més passessin a ser de titularitat estatal per a homogeneïtzar-los. [Llegeix la verificació!](#)

Anàlisi de narratives

Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la terra

400.000 pisos buits

Hi ha un desnonament cada hora i tenim 400.000 de pisos buits. 35.000 d'aquests, en mans de grans tenidors.

Entrevista a Els Matins de TV3 (6 de maig)

L'augment de sous no compensa la inflació

Tenim una situació d'empobriment generalitzat de la població. Els darrers deu anys el cost de la vida s'ha incrementat un 40% i els salaris només han crescut un 4%.

Acte electoral a Tarragona (28 d'abril)

Més pobresa que mai

Tenim una població que està més empobrida que mai. Tots els informes econòmics que han sortit recentment ens ho demostren. L'informe ECAS de les entitats d'acció social de Catalunya és demolidor, que il·lustra un empobriment cronificat.

Entrevista a Els Matins de TV3 (6 de maig)

VERTADER · A Catalunya hi ha 400.000 habitatges buits, d'acord amb el darrer cens de l'INE. D'aquests, 35.000 estan en mans de grans propietaris —aquells que en tenen, com a mínim, 10—, segons va publicar [Crític](#). D'altra banda, el 2023 es van executar a Catalunya 7.148 desnonaments: de mitjana, un cada una hora i 14 minuts.

ENGANYÓS · En deu anys, els preus de consum han augmentat un 23%, tot i que els aliments, concretament, sí ho han fet un 43%. A l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el cost de vida s'ha encarat un 45% en vuit anys, segons un estudi. Això sí: els salaris no han pujat un 4%: d'acord amb l'Idescat, entre 2011 i 2021 ho han fet en un 13%. [Llegeix la verificació!](#)

T'HO EXPLIQUEM · No hi ha un únic indicador per mesurar la pobresa. Una de cada quatre persones està en risc de pobresa o exclusió, més que el 2019. També s'ha quadruplicat en quinze anys el nombre de llars que no poden tenir la casa a una bona temperatura, tot i que que n'hi ha menys que pateixen per passar el mes. L'índex Gini, que mesura les desigualtats, ha baixat lleugerament i el 20% més ric ingressa cinc cops més que el 20% més pobre, una desproporció inferior que en anys anteriors.

Anàlisi de narratives

Comuns Sumar

Infrafinançament de l'Estat

Som pràcticament el 17% de la població de l'estat i estem rebent com si fossim el 13% i això és un problema pels nostres serveis públics.

Entrevista a Els Matins de TV3 (2 de maig)

T'HO EXPLIQUEM · Aquesta desequilibri entre població i inversió estatal a Catalunya prové del càlcul de dèficit fiscal amb el mètode flux monetari. Tot i que és la fórmula més habitual de calcular la diferència entre les aportacions de Catalunya a l'Estat i les inversions que rep, també existeix el mètode de càrrega-benefici. El flux monetari té en compte la despesa efectuada en territori català però no inclou altres despeses estatals. [Llegeix la verificació!](#)

El Hard Rock consumiria l'aigua d'una ciutat petita

Junts i el PSC són els que volen fer el casino més gran d'Europa, que consumiria tanta aigua com una ciutat de 30.000 habitants.

Debat 3Cat (7 de maig)

T'HO EXPLIQUEM · De mitjana, una ciutat de 30.000 habitants consumiria 3,7 milions de litres diaris, més del que està previst que gastaria el Hard Rock segons les dades oficials: 2,6 milions de litres. El càlcul dels comuns parteix de l'estimació de la despesa hídrica dels turistes de luxe a Barcelona, segons el qual superaria els 7 milions diaris. [Llegeix la verificació!](#)

Colau va fer més habitatge que el Govern i Madrid junts

Barcelona ha fet, amb Barcelona en Comú, més habitatge públic que Catalunya i Madrid juntes, i li diré més, allà on s'ha posat una superilla hi ha comerços que han incrementat un 30% les vendes.

Debat 3Cat (7 de maig)

VERTADER · Entre 2016 i 2023, l'Ajuntament de Barcelona va crear 2.791 habitatges de protecció oficials, incloent els de nova construcció i els adquirits. En aquest mateix període, la Generalitat en va fer 322 i la Comunitat de Madrid, 1.485. Sumats arriben als 1.907, uns mil menys que la ciutat de Barcelona.

Anàlisi de narratives

Ciutadans-Partido de la Ciudadanía

8.000 empreses “fugides” pel procés català

Quantes empreses han marxat [de Catalunya, pel procés]? 8.000 .

Entrevista a Aquí Catalunya (17 d'abril)

ENGANYÓS · Des de l'octubre del 2017, 9.860 empreses han traslladat la seu social de Catalunya a altres CCAA d'Espanya, però 4.627 han fet el camí invers i l'han mogut a Catalunya. En total, el saldo és de -5.233. A més, moure la seu social no implica “marxar”: ni es traslladen els centres de treball ni, en moltes ocasions, els de direcció. [Llegeix la verificació!](#)

Ocupacions il·legals

A Catalunya tenim 5.800 denúncies per ocupació mentre que a Madrid, que és molt més gran, n'hi ha 1.400.

Debat 3Cat (7 de maig)

VERTADER · A Catalunya n'hi ha hagut 7.017 denúncies per ocupació en 2023, segons dades del Departament d'Interior facilitades a Verificat. Segons dades del mateix període del Ministeri de l'Interior publicats per [Newtral](#), la xifra és de 6.258. La dada de Madrid és de 1.516.

“Vigilants” lingüístics als patis de les escoles

La immersió lingüística arriba a vigilar a través d'unes xarxes de relators si els nens parlen català al pati, i que a les reunions de pares només se'ls parli en català.

Debat 3Cat (7 de maig)

ENGANYÓS · Aquesta afirmació fa anys que corre i fa referència a un estudi sociolingüístic de Plataforma per la Llengua basat en el mètode d'observació no participant: comprovava empíricament quina llengua es parlava als patis dels centres educatius, sense interactuar amb l'alumnat. [Llegeix la verificació!](#)

Anàlisi de narratives

Partit Popular / Partido Popular

Ús del català

La realitat indiscutible és que l'ús social del català entre els joves ha baixat 20 punts en una dècada.

Entrevista a El Matí de Catalunya Ràdio (30 d'abril)

VERITAT A MITGES · Segons la darrera enquesta a la joventut de Catalunya, del 2022, només un de cada quatre joves parlen només en català o, en tot cas, el parlen més que el castellà. Una proporció 9 punts menor que deu anys enrere, però 18 punts inferior que el 2007.

L'aigua “perduda” que l'Ebre llença a la mar

L'Ebre ara mateix està enviant al mar una quantitat d'aigua que seria molt més que suficient per garantir el subministrament a l'AMB.

Entrevista a Els Matins de TV3 (29 d'abril)

T'HO EXPLIQUEM · L'AMB consumeix uns 0,65 hm³ d'aigua potable al dia, mentre que l'Ebre n'aboca 15 hm³ a la mar. Però és erroni pensar que és aigua perduda: és indispensable per a mantenir els ecosistemes en bon estat. De reduir-se, el Delta es deterioraria fins a desaparèixer per la falta de sediments, i la manca de nutrients que transporta el riu amenaçaria la fauna i biodiversitat. [Llegeix la verificació!](#)

Encariment dels preus de lloguer amb Ada Colau

Només a la ciutat de Barcelona, s'ha duplicat el preu del lloguer en els 8 anys en què Ada Colau va ser alcaldessa.

Entrevista a Els Matins de TV3 (29 d'abril)

ENGANYÓS · El lloguer mitjà de la ciutat de Barcelona va pujar un 55% durant el mandat d'Ada Colau, d'acord amb les dades oficials d'Incasòl. Concretament, va passar dels 735 euros el 2015 als 1.136 el 2023. Tampoc no es pot atribuir a qüestions locals: a tota Catalunya, l'encariment va ser del 50%. [Consulta les dades!](#)

Conclusions

Durant la campanya electoral de les **eleccions al Parlament de Catalunya**, que se celebraran el **12 de maig de 2024**, l'equip de fact-checking de Verificat ha analitzat les entrevistes i debats electorals per estudiar la veracitat dels discursos dels i les candidates a presidir la Generalitat.

Això no obstant, aquest informe és una radiografia limitada de la desinformació política difosa durant les eleccions. Limitada, perquè té en compte quatre intervencions per persona —dos debats i dues entrevistes—, però som conscients que l'estratègia política dels partits va molt més enllà. Sense anar molt lluny, a les xarxes socials, on es juga una part important de la batalla política i la desinformació circula amb més facilitat i velocitat.

Aquest informe, pel qual hem verificat 224 afirmacions, no hagués estat possible sense un treball previ de seguiment i recerca sobre les principals narratives que utilitza cada partit. Part d'aquesta tasca s'ha vist reflectida en el portal [Catalunya en Dades](#), on hem reunit informació i dades contrastades sobre els temes que més preocupen a la societat, i que queda disponible per a la ciutadania com a recurs.

El *fact-checking* té la limitació de neutralitzar la desinformació un cop ja s'ha difós i, en molts casos, viralitzat. Aspirem a treballar amb tots aquells actors de la societat catalana compromesos amb un discurs honest amb la informació, com va quedar demostrat en el projecte pilot del [Debat Verificat](#), celebrat abans de les eleccions municipals de Barcelona del 2023.

Volem agrair totes les candidatures que han decidit mostrar-se transparents amb les seves fonts. Una part crítica del procés de *fact-checking* implica preguntar als partits a què es refereixen quan una afirmació no acaba de ser clara i quines són les seves fonts d'informació de referència. Al llarg de la campanya, hem vist com algunes formacions han modificat o matisat algunes afirmacions que prèviament havíem assenyalat com a enganyoses o descontextualitzades. Evidentment, en molts altres casos no ha estat així i hem hagut de desmentir una mateixa desinformació en repetides ocasions.

Finalment, volem agrair els mitjans de comunicació que aquesta campanya han apostat per publicar i compartir els nostres *fact-checks* amb les seves audiències.

Aquest informe ha estat elaborat per tot l'equip de *fact-checking* de Verificat i les persones que hi col·laboren.

Lucía Abadías López

Mar Bermúdez i Jiménez

Cristina Figueras Franquesa

Araceli Florit Pons

David Gómez Cano

Rahul Jethani

Marc Masip Altimiras

Claudia Menino Funes

Paula Miguel Jarillo

Pol Molina Perelló

Ruth Pérez Castro

Bernat Saiz Pascual

Ona Sindreu i Cladera

Neus Suñer Torres

Alba Tobella Mayans

Pau Torres Pagès